

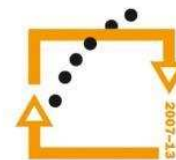
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor: Josef Kraus
Datum: 17. 10. 2012
Škola: Integrovaná ZŠ a MŠ Trnová,
Trnová 222, okres Plzeň - sever
Šablona: V/2 - Inovace a zkvalitnění výuky
v oblasti přírodních věd
Číslo sady: 01
Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Název sady: Přírodověda
Číslo DUM: 33

Název DUM: Stavba těla rostlin

Metodický list - anotace:

Žák si osvojuje poznatky o rostlinách, stavbě jejich těla, funkci květu kvetoucích rostlin. Poslední dva listy jsou určeny k opakování učiva z daného tématu, žáci úkoly písemně vypracují. Tento materiál je určen pro žáky 4. ročníku.

Rostliny a jejich části

Většina rostlin kolem nás má stavbu těla složenou ze stejných částí. Každá část rostliny má svůj význam a společně všechny tvoří funkční celek, který je schopen přežít a dále se rozmnožovat. Rostliny patří do živé přírody a chovají se jako každý jiný živý organizmus – rodí se, rostou, rozmnožují se, stárnou a umírají.

Základní části rostlin

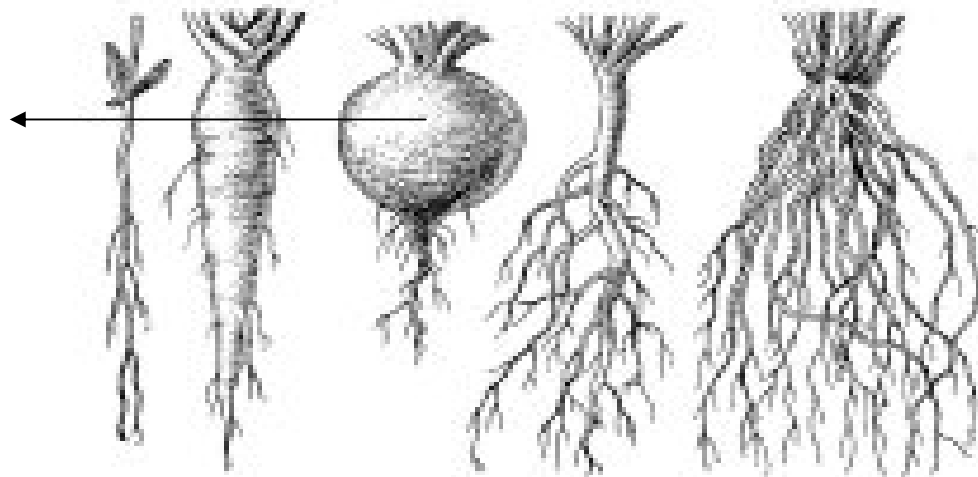
- **Kořen**
- **Stonek**
- **List**
- **Květ**

Každá z těchto částí má svůj význam a slouží rostlině k životu na Zemi

Kořen

Kořen je část rostliny, která leží většinou v půdě. Z půdy **přijímá vodu a zásobuje rostlinu živinami**, které jsou ve vodě rozpuštěné. **Současně kořen upevňuje rostlinu v zemi**. Kořeny mají různý tvar a velikost.

Některé
rostliny mají
zvětšený kořen
– bulvu (řepa)

Stonek

Stonek navazuje na kořen a rozvádí živiny do dalších částí rostliny

Stonek může mít různé tvary, délku a tloušťku. Např.: oblý, dutý, hranatý, plný

pampeliška   hluchavka   tulipán

Stonek, který ztloustne a roste pod zemí se nazývá **oddenek**. Někdy se v něm ukládají zásobní látky a vzniká **hlíza** (brambory)

Stonek

Stonek, který nese
listy se nazývá ***lodyha***

Stonek

Stonek, který je
Bezlistý se nazývá **stvol**

Stonek

Stonky některých rostlin využívá člověk pro svoji potřebu – např. vlákna ve stonku lnu se zpracovávají v textilním průmyslu

Dřeviny - byliny

U stromů, keřů a polokeřů stonek postupně sílí, dřevnatí a vzniká tak kmen. Tyto rostliny jsou **dřeviny**.

Rostliny, které nedřevnatí jsou **byliny**. Jsou to květiny, trávy apod.

List

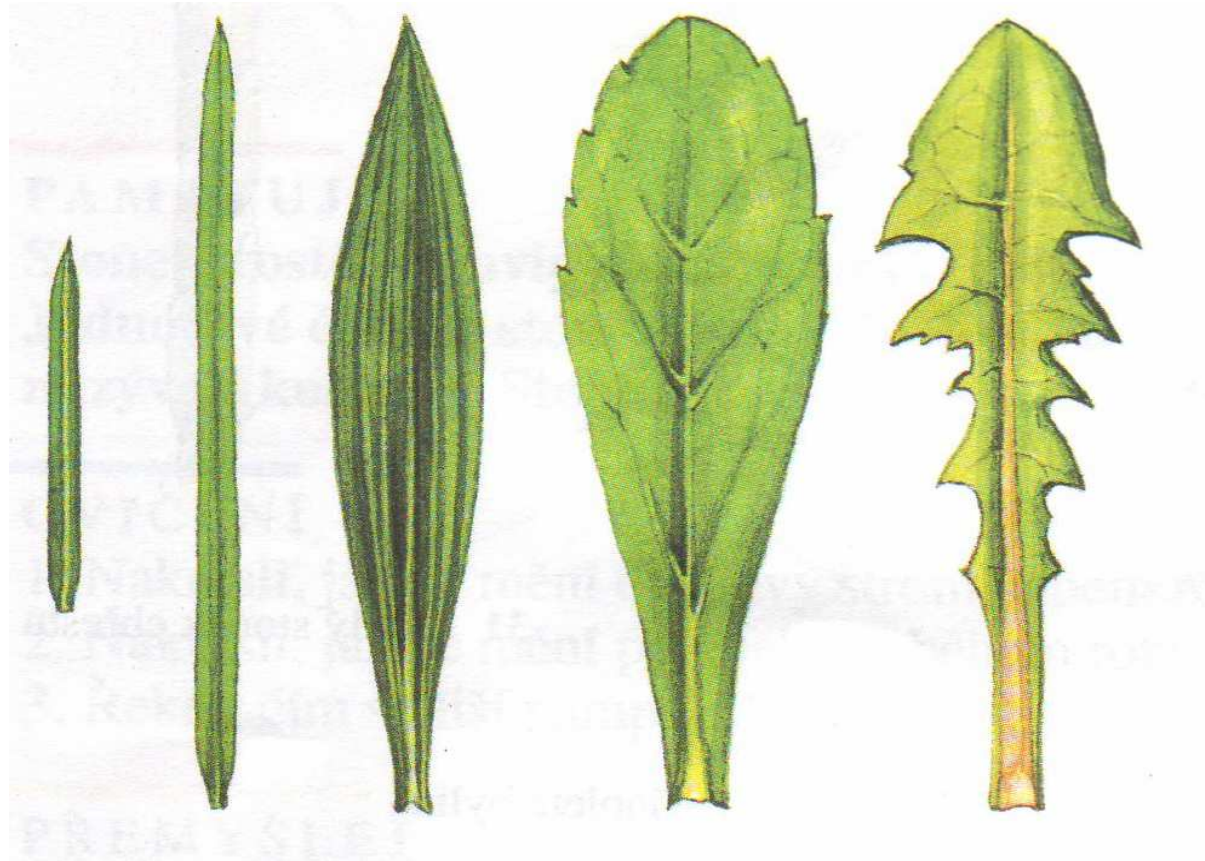
Slouží rostlině k **dýchání** – za světla i za tmy rostliny dýchají – přijímají ze vzduchu ***oxid uhličitý*** a ***vydávají kyslík***

(fotosyntéza). Je nezbytné zelené barvivo!

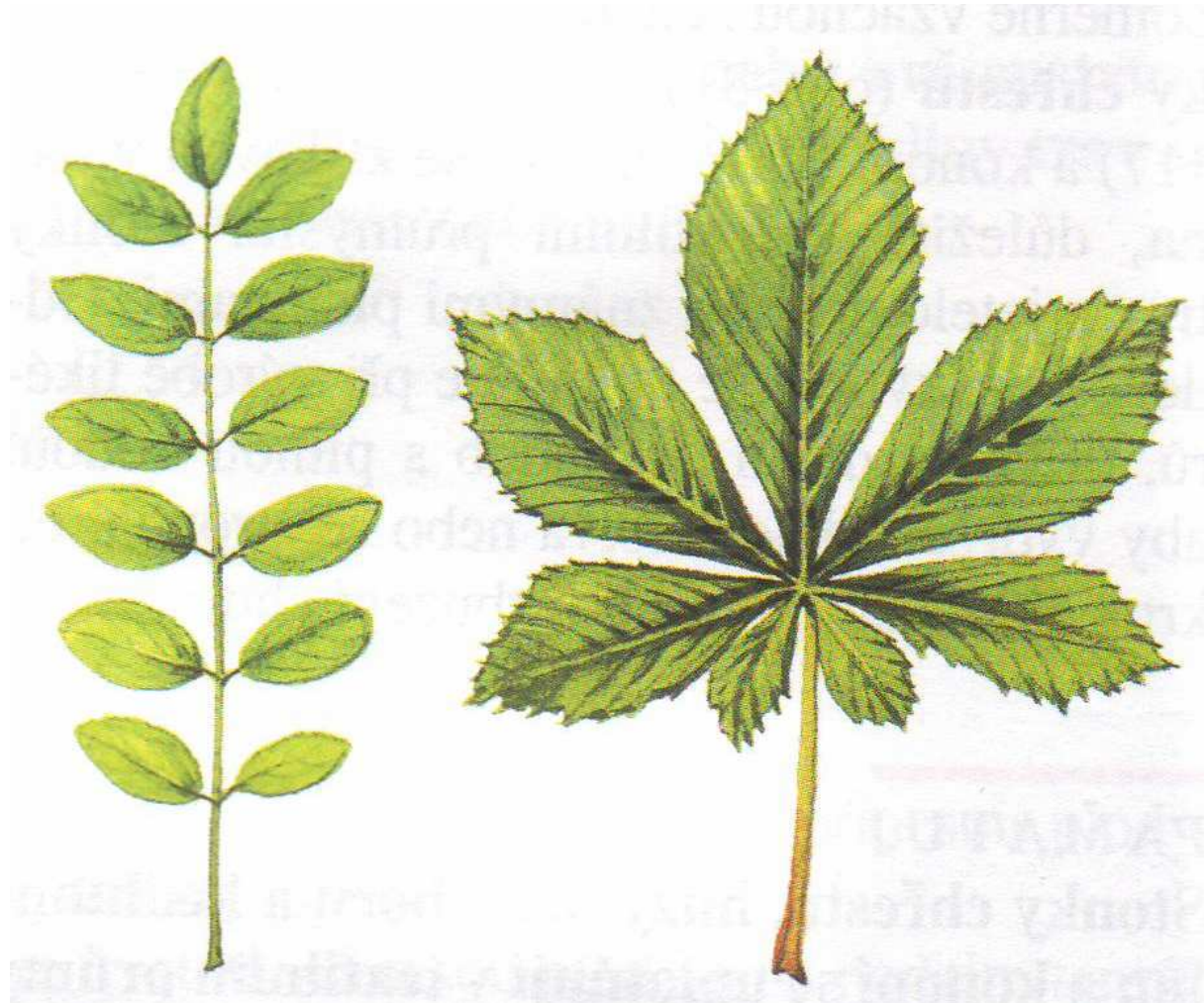
Některé listy přes zimu opadávají, jiné jsou stálezelené.

Listy mají různé tvary a velikosti, dělíme je na **jednoduché** a **složené**

Listy jednoduché

Listy složené

Listy - použití

Někdy používá člověk listy pro jejich vlastnosti v kuchyni jako **koření** (majoránka), jsou velmi zdravé a slouží jako **potrava** (špenát, čaje), také jsou **léčivé** (jitrocel).

Květ

Květ mají **pouze rostliny kvetoucí**, je třeba vědět, že jsou rostliny, které květy nikdy nevytvářejí.

Květ vyrůstá na stonku a slouží k rozmnožování kvetoucích rostlin.

Často k rozmnožování potřebují hostitele – hmyz (včely), někdy také vítr.

Části květu

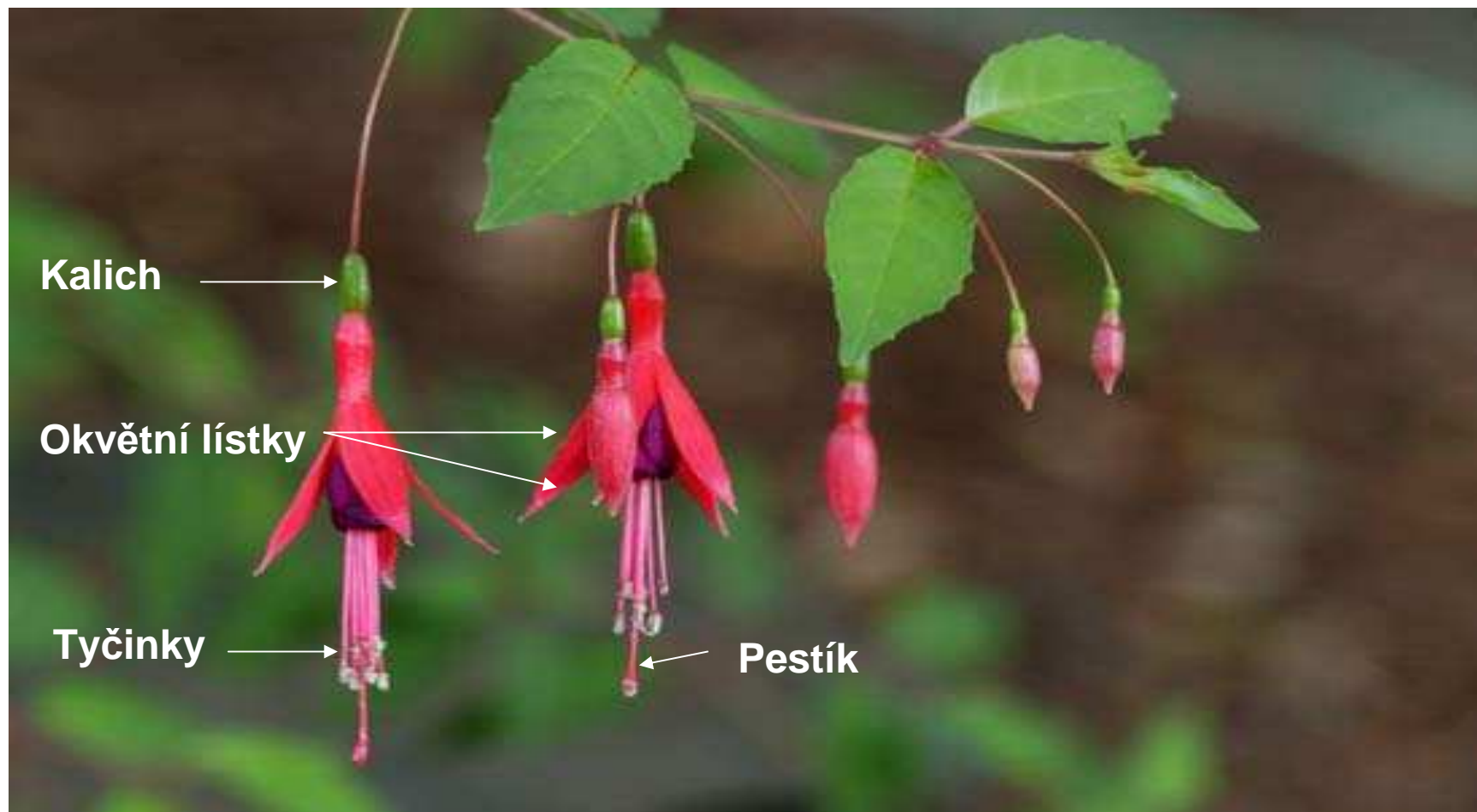
Kalich – zelená část, ze které vyrůstají okvětní lístky

Koruna – tvořená barevnými okvětními lístky

Tyčinky – jsou na nich pylová zrnka

Pestík – který se po opylení přemění v semeník obsahující semena rostliny

Popis květu

Druhy květu

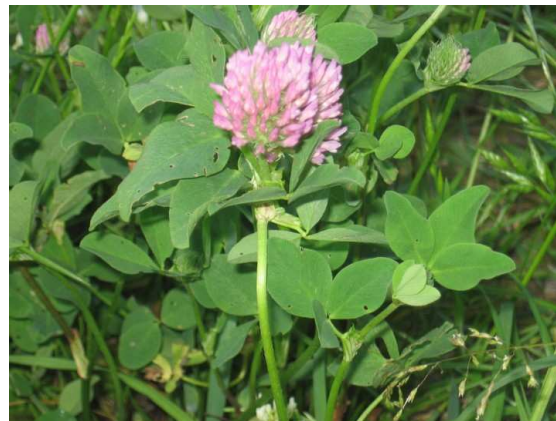
Květy mohou být :

Jednotlivé – tulipán, narcis

Květenství (složené z více květů)

– šeřík, jetel

K čemu květy slouží

Z květů včely sbírají sladkou šťávu, kterou přeměňují na med

Přeměněné nerozvinuté květenství slouží jako potrava – brokolice, květák

Z květů lze dělat různé čaje - lípa

Úkoly

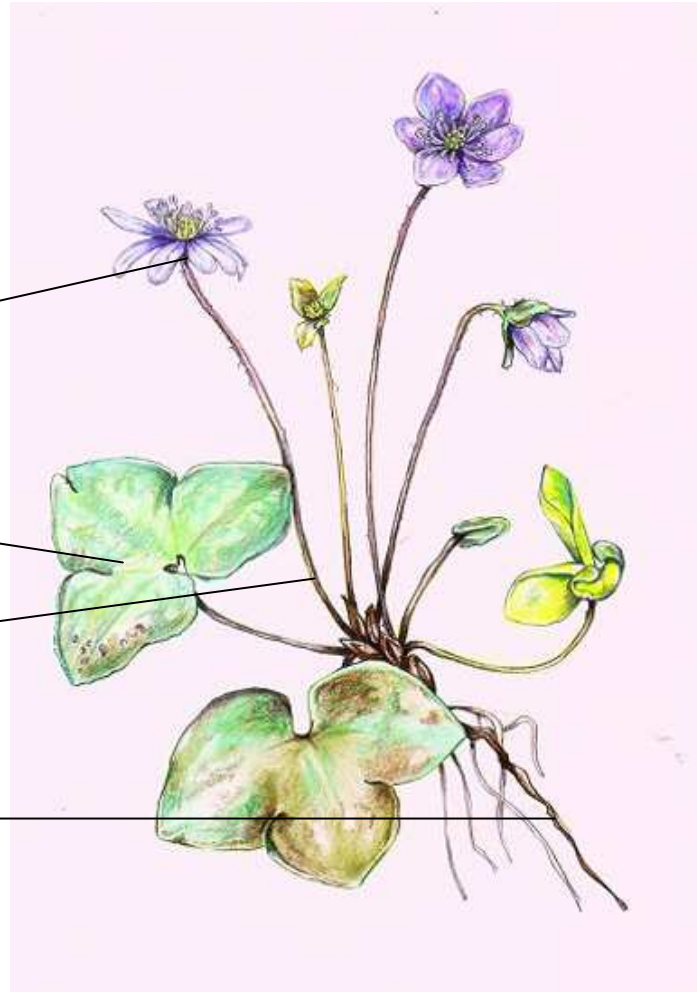
Popiš stavbu
těla rostliny :

_____

_____

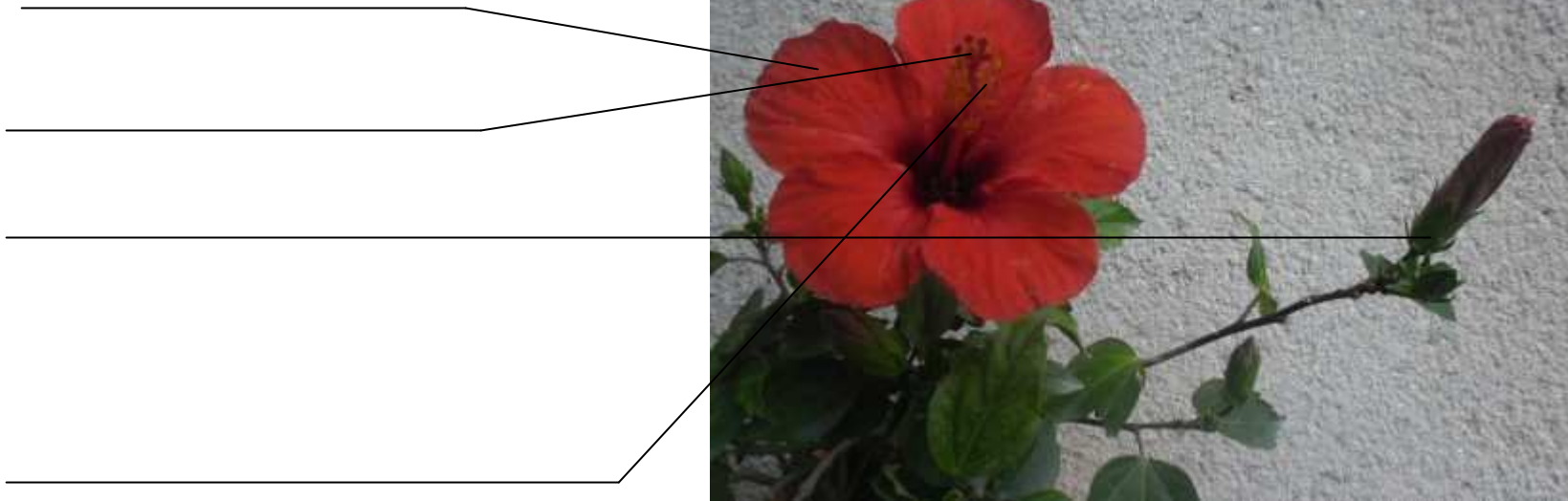
_____

_____

Úkoly

Popiš stavbu
květu rostliny :

- *Autorem veškerého materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Josef Kraus*